

שם הפרויקט		מס' פרויקט
השימוש בקסדה בקורקינט חשמלי שיתופי		2022-01-029
מנחה שותף	מנחה אקדמי	
פרופסור דוד שנער	דוקטור אבינועם בורובסקי	
חברי הצוות		
	רעות ברנשטיין	טל ברכה
	reutbere@post.bgu.ac.il	brachat@post.bgu.ac.il

תקציר

השימוש בקורקינטים חשמליים שיתופיים גדל באופן מהיר והם מהווים פתרון ירוק, מהיר וזול לנסיעות קצרות ברחבי העיר. יחד עם השימוש הנרחב בכלי עלו מספר התאונות הקשות כאשר סקירה במחלקות בתי החולים מעידה כי מידי שנה קיימת עלייה תמידית במספר הנפגעים בבתי החולים שמרביתם מאושפזים במחלקות אורתופדיות ובמחלקות הראש. ממחקרים עולה כי הנפגעים מעידים שאינם חבשו קסדה בעת הרכיבה על אף הסיכונים הכרוכים בכך. עם זאת, סיבות אי החבישה אינן בהירות לעין והתופעה רחוקה מלהסתיים.

במסגרת פרויקט זה, ביצענו ניסוי תצפיתי בעיר תל אביב שמטרתו לאפיין את הרגלי חבישת הקסדה בקרב רוכבי הקורקינטים החשמליים השיתופיים, תוך בדיקת השפעת אחד הפתרונות הקיימים היום - התקן קסדה המוצמד לקורקינט המושכר המנגיש את הקסדה לרוכב. לשם כך, התמקמנו באזורים בטוחים בסמוך לאזורי חנייה ייעודיים לקורקינטים שיתופיים במרחק סביר שלא מושך תשומת לב מהרוכבים. אספנו כ-507 תצפיות תוך תיעוד משתנים מסבירים בעבור כל רוכב וכ-52 מהרוכבים התבקשו לענות על שאלות הבוחנות את הרגלי הרכיבה והמוטיבציה להגברת הרגל חבישת הקסדה.

את התצפיות שאספנו הכנסנו לתוך קובץ אקסל ייעודי שעליו ביצענו מבחנים סטטיסטיים בתוכנת ה-SPSS, בנינו מודל רגרסיה עם משתנים אקראיים וקבועים הבוחן את המשתנה המוסבר - האם חבש או לא חבש קסדה. מצאנו כי מין הרוכב, האם יש התקן קסדה על הקורקינט וחברת ההשכרה הינם מובהקים ומשפיעים על חבישת הקסדה. ביצענו אנליזות הבוחנות את יעילות ההתקן ומצאנו כי בקרב קורקינטים בעלי התקן כ-30% חבשו קסדה - פי שתיים מקורקינט ללא התקן כאשר מתוכם 60% חבשו את הקסדה שעל ההתקן ולא קסדה פרטית. מתוך ניתוח איכותני של השאלונים עולה כי שיפור ההייגינה בקסדות השיתופיות והגברת אכיפה בנושא תתרום גם היא.

לסיכום, אנו רואים כי הנגשת הקסדה על הקורקינט אכן מגדילה את השימוש בה אך לא כפי שצפינו ושיעור חובשי הקסדה עדיין נמוך. אנו משייכים את הגדלת החבישה לתיאוריית nudge - מושג במדעי ההתנהגות שמשמעו דחיפה הגורם לשינוי התנהגות ובחירת החלטות רצויה אצל אנשים מבלי לתמרץ אותם על כך ובמקרה שלנו - חבישת קסדה. נראה כי הבדלי תדירות חבישת הקסדה בין חברות ההשכרה נובע מכך שממשקי שיחורר הקסדה שונים כאשר ישנה חשיבות למהירות וקלות השחרור בעבור הרוכבים. לאחר שהנגישו את הקסדות אנו ממליצים לחברות ההשכרה למצוא פתרון לבעיית ההייגינה בין הרוכבים ולבצע מחקר המשך בנושא.

מילות מפתח: קורקינט חשמלי שיתופי, התקן קסדה, תיאוריית nudge